

Dragi čitatelji,

U Beču je početkom rujna ove godine održan 2. svjetski tribološki kongres Međunarodnog triobološkog savjeta ITC kojeg su organizirali Sveučilište u Beču i Tehnička akademija Esslingen. Uoči otvaranja na sastanku predsjedništva ITC njegov predsjednik prof. Peter Jost podsjetio je prisutne na vrijeme prije više od 35 godina i tada objavljen poznati *Jost Report*. Taj je izvještaj pobudio golemo zanimanje stručne javnosti tvrdnjom da su u Engleskoj moguće uštede od čak 500 milijuna funti godišnje primjenom učinkovitih mjera za smanjenje trenja i trošenja. Rodila se do tada nepoznata stručno znanstvena grana koja je dobila ime tribologija. Uz tribologiju spominje se i njezina osobina multidisciplinarnost.

U međuvremenu je zabilježen zapanjujući razvoj mnogih grana znanosti koje su obrađivale fenomene trenja i trošenja, pojava na površinama uz međusobno opterećenje i kretanje, šireći znanja o materijalima i pojavama vezanim uz različite uvjete međusobnog kontakta. Praktična iskustva potvrdila su projekcije mogućih golemih ušteda tako da danas poznajemo važan doprinos tribologije svjetskom razvoju tehnike i korištenja strojeva i vozila.

Nakon nekoliko desetljeća razvoja tribološke znanosti i prakse još je uvijek situacija u današnjem svijetu takva da su veliki pozitivni pomaci uz značajne uštede mogući. Tako je prof. Jost nakon svojeg nedavnog posjeta jednoj velikoj željezari procijenio da je moguća ušteda kroz nekoliko godina od čak 50 milijuna funti uz ulaganje svega 3 milijuna funti u tribološke zahvate. Nažalost, istaknuo je da je svjestan da je realizacija sličnih mogućnosti poboljšanja i ušteda vrlo teška u prvom redu zbog opće prisutne pojave da se stručnjaci koji se bave razvojem i primjenom maziva te stručnjaci industrija koje koriste maziva međusobno ne razumiju i ne govore slični jezik. Na stručnjacima za razvoj i primjenu maziva je da svoj jezik učine razumljivijim korisnicima svojeg rada.

Predsjedništvo ITC donijelo je na ovom sastanku odluku da se sljedeći kongres održi u Washingtonu temeljem izvanredne prezentacije prednosti ove lokacije koju su izložili odabrani članovi STLE i ASME. Jedna od važnih prednosti ove lokacije koju su istakli u prezentaciji je velika sigurnost zbog blizine najvažnijih američkih državnih institucija.

Na 2. svjetskom tribološkom kongresu u Beču sudjelovalo je više od 800 sudionika, a prijavljeno je bilo čak više od 800 referata iz svih područja tribološke teorije i prakse. Prisutni su mogli pratiti brojna izlaganja vezana uz razvoj strojeva i vozila na koje sve više utječe opće nastojanje za očuvanje čistog okoliša i zdravlja te štednju prirodnih resursa i materijalnih dobara.

I djelatnost našeg Hrvatskog društva za goriva i maziva dobro se uklapa u nastojanje za boljom komunikacijom i pronalaženjem međusobno razumljivog jezika između stručnjaka za razvoj maziva, onih za razvoj proizvodnje trošila – strojeva i vozila i njihovih krajnjih korisnika. Naši redovni godišnji simpoziji već nekoliko desetaka godina okupljaju stručnjake koji se bave razvojem i primjenom maziva uz nastojanje da se kao sudionici u što većem broju pojave i krajnji korisnici maziva i racionalnih triboloških rješenja strojnih elemenata.

Objavljivanje stručnih i znanstvenih radova velikog broja naših stručnjaka koji se bave razvojnim i primjenskim istraživanjima vjerujemo da može poslužiti kao dobra osnova za formiranje vlastitih iskustvenih vrijednosti i motivacije mladih stručnjaka za uključivanje u stručno razvojni rad. Konačno, njegovanje precizne i ispravne terminologije kojom se treba koristiti u međusobnom komuniciranju uvjereni smo da također doprinosi željenom cilju. Naše izdanje *Englesko-hrvatskog naftnog priručnog rječnika* doprinos je tome.

Vaš urednik, Ivo Legiša